

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากกรณีการวิเคราะห์ภายใต้สมมติฐานที่ว่า "สภาพของป่าไม้ที่ถูกทำลาย อันเกิดจากการกระทำกิจกรรมของมนุษย์นั้นมีสาเหตุหลัก 4 ประการ คือ

ประการแรก การบุกรุกเพื่อใช้เป็นที่ดินทำกิน

ประการที่สอง การสัมปทานป่าไม้

ประการที่สาม การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

และประการสุดท้าย การเผาป่า แม้รัฐบาลจะได้เข้มงวดกวดขันต่อผู้กระทำผิด และได้มีมาตรการทางอาญาซึ่งเป็นมาตรการในเชิงปราบปราม โดยกำหนดโทษไว้ค่อนข้างหนักตลอดจนมีสถิติผลการจับกุมดำเนินคดีผู้กระทำผิดค่อนข้างสูงแล้วก็ตาม ก็ยังมีการกระทำผิดกันอยู่อีกเป็นจำนวนมาก บางส่วนไม่เกรงกลัวโทษ กลับกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก ไม่ทราบจำ ที่เป็นเช่นนี้ส่วนหนึ่งอาจมาจากสภาพความยากจน ไร้ที่ทำกินของผู้บุกรุกทำลายป่า ซึ่งเมื่อถูกจับได้และถูกลงโทษ พวกเขาเหล่านั้นก็จะกลับเข้าไปกระทำความผิด เช่นเดิมอีกโดยไม่มีทางเลือกอื่น เพราะฉะนั้น การนำเอามาตรการการลงโทษทางอาญามาใช้กับผู้กระทำความผิดจึงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะแก้ปัญหาได้ วิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งเป็นมาตรการทางอาญาอันประกอบด้วยกักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัณฑ์บน คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง จึงน่าจะนำมาใช้เสริมมาตรการทางอาญาตามความเหมาะสมของสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพราะวิธีการเพื่อความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด พร้อมทั้งหาแนวทางป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก ก็จะเป็นการบังคับใช้กฎหมายเพื่อพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าไม้ได้อย่างต่อเนื่องและครบวงจร ผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่าถูกต้องตามสมมติฐาน

ทั้งนี้ เพราะมาตรการปราบปรามทางอาญาซึ่งเป็นมาตรการที่มองย้อนหลังไป ในอดีตเพื่อลงโทษบุคคล อันได้แก่ โทษจำคุก ปรับ และริบทรัพย์สิน เพียงด้านเดียวไม่

เพียงพอแก่การพิทักษ์รักษาธรรมชาติประเภทป่าไม้ จำเป็นต้องใช้มาตรการป้องกัน ซึ่งเป็นมาตรการที่นอกจากจะมองย้อนหลังในอดีต ในการลงโทษบุคคลแล้วยังเป็น มาตรการป้องกันการกระทำผิดในอนาคตอีกด้วย ดังนั้น หากมีการใช้มาตรการป้องกัน อันได้แก่ วิธีการเพื่อความปลอดภัย คือ กักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันตัวคน กุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง มาใช้เสริมควบคู่ไปกับ มาตรการปราบปรามดังกล่าวอย่าง เป็นระบบและครบวงจรแล้ว ย่อมทำให้การบังคับใช้ กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ได้ดียิ่งขึ้น

ปัญหาป่าไม้ที่ลดปริมาณลงนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเหลือประมาณ 26% โดยมี สาเหตุหลักมาจาก

1. กรณีการครอบครองพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนฯ โดยการบุกรุกเป็นที่ทำกิน

ก. ปัญหามาตรการปราบปราม

- มาตรการทางอาญา มีปัญหาและอุปสรรค คือ ในชั้นจับกุม ปรากฏว่า คดีเกี่ยวกับป่าไม้มีสถานที่เกิดเหตุอยู่ในป่าห่างไกลชุมชน การกระทำมัก ซ่อนเร้นจึงยากแก่การสืบหาตัวผู้กระทำความผิด และในชั้นสอบสวนปรากฏว่า ความผิด เกี่ยวกับป่าไม้มิใช่ความผิดที่มีเจตนาร้ายในตัวเอง (Mala in se) แต่เป็นความผิด ที่รัฐบัญญัติถือเอาเป็นความผิด รัฐจึงเป็นผู้เสียหายไม่มีเอกชนคนใดเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น เอกชนส่วนใหญ่จึงไม่ยอมเป็นพยาน ทำให้พยานหลักฐานไม่พอพียง ครั้นในชั้น พนักงานอัยการก็ปรากฏว่า ไม่สามารถสั่งฟ้องผู้ต้องหาได้ถึงร้อยละ 50 โดยปรากฏ เป็นคดีที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ต้องงดการสอบสวนและเป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ผู้ต้องหา หลบหนีต้องออกหมายจับ อีกทั้งคดีที่ปรากฏตัวผู้ต้องหาแต่พยานหลักฐานมักไม่พอพียง จึงต้องสั่งไม่ฟ้อง และในชั้นพิจารณาพิพากษาของศาลก็ปรากฏว่า ศาลเห็นว่าเป็นคดี ที่มีผู้กระทำความผิดเจตนาร้ายในตัวเอง และผู้กระทำส่วนใหญ่มักเป็นผู้ยากไร้ในชนบทกระทำ ไปเพื่อเป็นการยังชีพมิใช่เพื่อการค้า เมื่อศาลลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี และจำเลย รับสารภาพ ศาลจึงรอกการลงโทษเป็นส่วนใหญ่

- มาตรการทางปกครอง ปรากฏว่า มีปัญหาและอุปสรรค 3 กรณี คือ กรณีแรก พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับไล่ผู้บุกรุกป่าสงวนฯ ปรากฏว่า มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนฯ ให้อำนาจเจ้าพนักงานของรัฐสามารถจับไล่หรือรื้อถอน

สิ่งปลูกสร้างในที่ป่าสงวนฯ ได้ โดยไม่ต้องใช้อำนาจทางศาล แต่ในทางปฏิบัติพนักงานเจ้าหน้าที่กลัวถูกฟ้องกลับ เพราะผู้บุกรุกมักแจ้งความกล่าวหา เจ้าหน้าที่ว่าทำให้เสียหายหรือลักทรัพย์ เป็นต้น พนักงานสอบสวนมักรับแจ้งความดำเนินคดีหลายราย แต่มีบางคดีขึ้นสู่ศาล และศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ แต่ในที่สุดศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง กรณีที่สองผู้รับอนุญาตสัมปทานทำไม้หรือปลูกป่าทำผิดข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมาย ในทางปฏิบัติ ปรากฏว่า มีผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานบางรายลักลอบตัดไม้นอกเขตสัมปทาน หรือที่อนุญาตแล้วนำมารวมหมอนไว้ในพื้นที่สัมปทานหรืออันเป็นการอำพรางพนักงานเจ้าหน้าที่ และกรณีที่สามพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจให้บุคคลใด ๆ ส่งเอกสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม อันมีผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในทางปฏิบัติ หากบุคคลนั้น ๆ ไม่ให้ความร่วมมือ แม้เป็นความผิดแต่ก็ไม่มีความผิดตามกฎหมายบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด

ข. มาตรการป้องกัน อันได้แก่ วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่นำมาใช้ได้กับการบุกรุกพื้นที่ทำกิน มี 3 ประเภท คือ ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันบุคคลนั้น และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

2. กรณีการครอบครองไม้โดยการลักลอบตัดไม้ (การลักลอบตัดไม้)

ก. ปัญหามาตรการปราบปราม

- มาตรการทางอาญา มีปัญหาและอุปสรรค คือ ชั้นจับกุม ปรากฏว่าสถานที่เกิดเหตุอยู่ในป่าห่างไกลชุมชน การกระทำมีการซ่อนเร้น จึงยากแก่การสืบหาตัวผู้กระทำความผิดและชั้นสอบสวน ปรากฏว่าความผิดเกี่ยวกับป่าไม้มิใช่ความผิดที่มีเจตนาร้ายในตัวเอง (Mala in se) แต่เป็นความผิดที่รัฐบัญญัติถือเอาเป็นความผิด รัฐจึงเป็นผู้เสียหาย ไม่มีเอกชนคนใดเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น เอกชนส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยมีผู้โดยชอบเป็นพยาน ทำให้พยานหลักฐานไม่พอพียง ครั้งในชั้นพนักงานอัยการก็ปรากฏว่า ไม่สามารถส่งฟ้องผู้ต้องหาได้ถึงร้อยละ 50 โดยปรากฏเป็นคดีที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดต้องงดการสอบสวน และเป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่ผู้ต้องหาหลบหนีต้องออกหมายจับ อีกทั้งเป็นคดีที่ปรากฏตัวผู้ต้องหา แต่พยานหลักฐานมักไม่พอพียง จึงต้องสั่งไม่ฟ้อง

และในชั้นพิจารณาพิพากษาของศาลก็ปรากฏว่า ศาลเห็นว่า เป็นคดีที่มีใช้ผู้กระทำมีเจตนาร้ายในตัวเอง และผู้กระทำส่วนใหญ่มักเป็นผู้ยากไร้ในชนบทกระทำไปเพื่อการยังชีพมิใช่เพื่อการค้า เมื่อศาลลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี และจำเลยรับสารภาพ ศาลจึงรอลงโทษเป็นส่วนใหญ่

- มาตรการทางปกครอง ปรากฏว่ามีปัญหาและอุปสรรค 3 กรณี คือ

กรณีแรก พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขับไล่ผู้ที่ทำอันตรายใด ๆ แก่ป่าสงวนฯ ปรากฏว่ามาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถขับไล่หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่เป็นอันตรายแก่ป่าสงวนฯ ได้โดยไม่ต้องใช้อำนาจทางศาล แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่กลัวถูกฟ้องกลับ เพราะผู้บุกรุกมักแจ้งความกล่าวหาเจ้าหน้าที่ว่า ทำให้เสียหาย หรือลักทรัพย์ เป็นต้น พนักงานสอบสวนมักรับแจ้งความดำเนินคดีหลายราย มีบางคดีขึ้นสู่ศาลและศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ แต่ในที่สุดศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง

กรณีที่สอง ผู้รับอนุญาตสัมปทานทำไม้หรือปลูกป่าทำผิดข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมาย ในทางปฏิบัติปรากฏว่า มีผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานบางรายลักลอบตัดไม้นอกเขตสัมปทาน หรือที่อนุญาตแล้วนำมารวมหมอนไว้ในพื้นที่สัมปทานหรือเขตอนุญาตอันเป็นการอำพรางพนักงานเจ้าหน้าที่ และ

กรณีที่สาม พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจขอให้บุคคลใด ๆ ส่งเอกสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ในทางปฏิบัติ หากบุคคลนั้น ๆ ไม่ให้ความร่วมมือ แม้เป็นความคิดดังกล่าวแต่ก็ไม่มียกโทษบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด

ข. มาตรการป้องกัน อันได้แก่ วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่นำมาใช้กับการครอบครองไม้โดยการทำไม้หรือการแปรรูปไม้ อันเป็นการลักลอบตัดไม้ได้ มี 3 ประเภท คือ ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันตัวคน และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

3. การเผาป่า

ก. ปัญหามาตรการปราบปราม

- มาตรการทางอาญา มีปัญหาและอุปสรรค คือ ชั้นจับกุม ปรากฏว่าสถานที่เกิดเหตุอยู่ในป่าห่างไกลชุมชน การกระทำผิดมักซ่อนเร้น จึงยากแก่ การสืบหาตัวผู้กระทำความผิดและชั้นสอบสวนปรากฏว่า ความผิดเกี่ยวกับป่าไม่มีใช้ ความผิดที่มีเจตนาร้ายในตัวเอง (Mala in se) แต่เป็นความผิดที่รัฐบัญญัติเอาเป็น ความผิด รัฐจึงเป็นผู้เสียหายไม่มีเอกชนคนใดเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น เอกชนส่วนใหญ่ จึงไม่ค่อยมีผู้โดยชอบเป็นพยาน ทำให้พยานหลักฐานไม่พอพียง ครั้นในชั้นพนักงานอัยการ ก็ปรากฏว่าไม่สามารถสั่งฟ้องผู้ต้องหาได้ถึงร้อยละ 50 โดยปรากฏว่าเป็นคดีที่ไม่รู้ตัว ผู้กระทำความผิด ต้องงดการสอบสวนและ เป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ผู้ต้องหาหลบหนี ต้องออกหมายจับ อีกทั้งเป็นคดีที่ปรากฏว่าศาลเห็นว่า เป็นคดีที่มีใช้ผู้กระทำความผิดมีเจตนาร้าย ในตัวเอง และผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่มักเป็นผู้ยากไร้ในชนบทกระทำไปเพื่อการยังชีพ มิใช่เพื่อการค้า เมื่อศาลลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี และจำเลยรับสารภาพ ศาลจึงรอกการ ลงโทษเป็นส่วนใหญ่

- มาตรการทางปกครอง ปรากฏว่ามีปัญหาและอุปสรรค 3 กรณี คือ

กรณีแรก พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับไล่ผู้ที่ทำอันตรายใด ๆ แก่ป่าสงวนฯ ปรากฏว่ามาตรการ 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถจับไล่หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่เป็นอันตรายแก่ ป่าสงวนฯ ได้โดยไม่ต้องใช้อำนาจทางศาล แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่กลัวถูกฟ้องกลับ เพราะผู้บุกรุกมักแจ้งความกล่าวหาเจ้าหน้าที่ว่า ทำให้เสียหาย หรือลักทรัพย์ เป็นต้น พนักงานสอบสวนมักรับแจ้งความดำเนินคดีหลายราย มีบางคดีขึ้นสู่ศาลและศาลชั้นต้น พิพากษาลงโทษ แต่ในที่สุดศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง

กรณีที่สอง ผู้รับอนุญาตสัมปทานหรือปลูกป่าทำผิดข้อกำหนดหรือ เงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมาย ในทางปฏิบัติปรากฏว่า มีผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานบางรายลักลอบตัดไม้นอกเขต

สัมปทาน หรือที่อนุญาตแล้วนำมารวมหมอนไว้ในพื้นที่สัมปทานหรือเขตอนุญาตอันเป็น
การอำพรางพนักงานเจ้าหน้าที่ และ

กรณีที่สาม พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจขอให้บุคคลใด ๆ
ส่งเอกสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
ตามมาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในทางปฏิบัติ หากบุคคลนั้น ๆ ไม่ให้ความร่วมมือ แม้เป็นความคิด
ดังกล่าวแต่ก็ไม่มีบทลงโทษบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด

ข. มาตรการป้องกัน อันได้แก่ วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่นำมาใช้กับการ
เผาป่าได้ มี 3 ประเภท คือ ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัศนทัศน์ และ
ห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

ข้อเสนอแนะ

- วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่นำมาใช้ได้กับกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ มี 3
ประเภท คือ ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัศนทัศน์ และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

- แนวทางในการนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้

ก. ต้องแก้ไขวิธีการเพื่อความปลอดภัยใน 2 เรื่อง คือ

เรื่องแรก กรณีคณะกรรมการประสานงานยุติธรรม ได้เสนอขอแก้ไข
เพิ่มเติมข้อความเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงในมาตรา 45 แห่งประ
มวลกฎหมายอาญา เรื่อง ห้ามเข้าเขตกำหนด และมาตรา 46 แห่งประมวลกฎหมายอา
ญา เรื่อง เรียกประกันทัศนทัศน์นั้น ผลการศึกษาผู้วิจัยเห็นด้วยกับคณะกรรมการประ
สานงานยุติธรรมที่เสนอขอแก้ไข 2 มาตราดังกล่าว และจากการศึกษาข้างพบอีกว่า ส
ามารถนำมาตรา 50 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เรื่อง ห้ามประกอบอาชีพบางอย่างมา
ใช้บังคับกับการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ได้อีกด้วย ส่วนเรื่องที่สอง ควร
เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องริบทर्थ์ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 74
ทวิ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 35 โดยควรยกเลิกมาตรา
ทั้งสองนี้ แล้วใช้ข้อความและหลักเกณฑ์การ ริบทर्थ์สินโดยอาศัยหลักสมคบ

(conspiracy) ด้วยการปลุกการพิชิตความบริสุทธิ์ ให้จำเลยพิชิตว่าตนเป็น
เจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวและมีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิด ทำนองเดียวกับพระ
ราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 มาตรา 154 และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้
กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 มาตรา 30 ซึ่งการริบทรัพย์โดยอาศัย
หลักสมคบดังกล่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพได้ผลดีในทางปฏิบัติเป็น
อย่างมาก ดังนั้น ในชั้นนี้จึงควรดำเนินการ ดังนี้

1. ควรบรรจุคำให้พนักงานในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไปมีจิตสำ
นึกในการพิทักษ์รักษากระรรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนนำวิธีการเพื่อความปลอดภัย
ทั้งสามประเภทดังกล่าวมาใช้บังคับกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้มากขึ้น

2. ควรยกเลิกข้อความในมาตรา 74 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.
2484 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 โดยใช้
ข้อความดังนี้แทน คือ

"บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ
เครื่องจักรกลหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผล
ในการกระทำความผิดหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ริบเสีย
ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ดูแลไทยตามคำพิพากษาหรือไม่

ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น เพื่อขอให้
ริบทรัพย์สินตามความในวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องแล้ว ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีจำหน่ายแพร่หลาย ในท้องถิ่นอย่างน้อยสองวัน
ติดต่อกัน เพื่อให้บุคคลซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมาขึ้นคำร้องขอเข้ามาในคดี
ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ทั้งนี้ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจ
เชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิด และจะ
มีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลใน
การกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าว
ได้ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันประกาศในหนังสือพิมพ์รายวัน ตาม
วรรคสอง และในกรณีนี้มิให้นำมาตรา 36 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ"

- บทบาทของพนักงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวพันในการนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยประเภทห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันตัวคืน และห้ามประกอบอาชีพบางอย่างมาใช้กับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้

ก. ระหว่างที่การเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยทั้ง 3 ประเภท และแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ เรื่องริบทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น ยังไม่มีผลใช้บังคับ ควรมีการรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องทั้งพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาลมีจิตสำนึกในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะประเภทป่าไม้ และมีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวอย่างกว้างขวางแพร่หลายในทุกเรื่อง

ข. หลังจากที่มีประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยทั้ง 3 ประเภท และกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ เรื่องริบทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น ใช้บังคับแล้ว เจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล จำต้องบังคับใช้ ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าไม้ได้ผลดียิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย